

O Číně bez emocí

Bývalý předseda vlády a Senátu Petr Pithart při oslavách 17. listopadu v projevu na Albertově uvedl, že ho nepřesvědčují politická ujišťování, že ČR zůstává součástí Západu, a že ani nevěří, že východní partneři jsou strategičtí a učí Čechy stabilizaci společnosti. A dodal, že by si lidé měli všimnout, kdo z politiků má z obchodování s Čínou finanční prospěch. Řekl bych, že v Pithartových slovech ještě doznívají emoce z návštěvy dalajlamy. Okolnosti návštěvy byly vskutku mimořádné. Emocí jsme se ovšem mohli vyvarovat, pokud by jeden člen kabinetu byl schopen předřadit diplomatický um a znalosti politických souvislostí nad osobní image.

Nicméně asi se musela slovy Václava Bělohradského z Práva (Čína –velmoc v postbipolárním světě, 16. 11.) odehrát „hollywoodská inscenace zvaná Tibet, která funguje jako jakýsi duchovní protipól materialismu a konzumismu pro celebrity a konformistické intelektuály“. Tento přístup a následná hodnocení některých bývalých i současných politiků, z nichž vyplývá, jako by Čína byla pro nás skoro smrtelným nebezpečím, bohužel velmi znesnadňují věcnou diskusi o roli Číny ve světě a o dopadech jejího růstu na Evropu a Česko. Čína se přitom po nevídané, ale v mnoha ohledech i protikladné ekonomické a sociální modernizaci dostává do pozice „vynořujícího“ se globálního hegemonu. Jen pro pořádek připomínám, že dveře do světa hodně Číně pomohli otevřít Američané před víc než čtyřiceti lety. Prvoplánově proti Sovětskému svazu, ale nepochybuji, že ministr zahraničí Henry Kissinger uvažoval i o obrovském čínském trhu... Francis Fukuyama sice věří, že náš systém demokratického vládnutí bude mít nakonec navrch, aktuálně se nám přesto leckde pěkně zadržává, což dokládá i průběh a výsledek amerických prezidentských voleb. Leccos vidíme i v Evropě. Určitě bude těžké vyrovnat se s tím, že se euroatlantický systém nestane globálním a že historie po studené válce neskončila. A že musíme zahájit dialog s Čínou a dalšími nezápadními aktéry o pravidlech, kterými se budeme řídit ve 21. století, zejména v oblasti demokracie a legitimacy, intervencí, státní suverenity a mezinárodního pořádku. Nebude to jednoduché, pokud to ale Západ neudělá, mohli bychom se dočkat světa, kde bude Západ uzavřenou pevností a kde dojde k rozpadu mezinárodního systému založeného na pravidlech. Řekl bych, že to je vhodné téma k zamyšlení i pro Petra Pitharta.